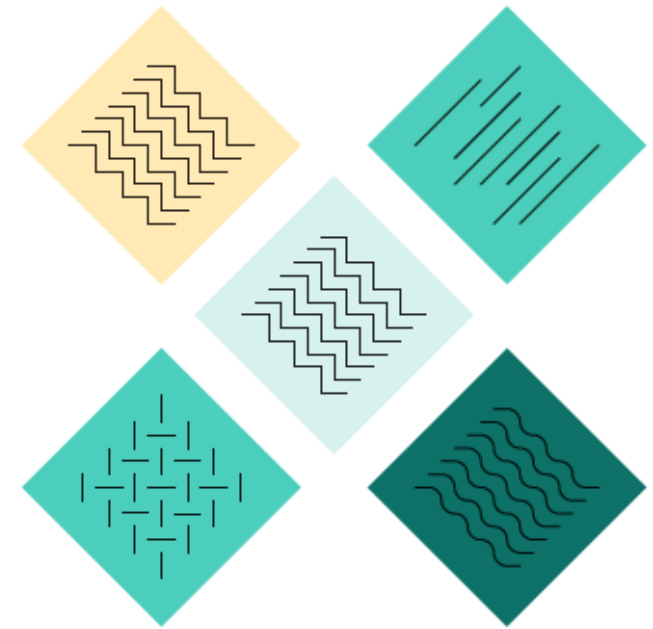

Arbeidstilsynet

Vold og trusler

- bare en del av jobben?

<https://www.youtube.com/watch?v=Cc0zMxWyn7M&t=1s>

Definisjon av vold og trusler

- Trussel er et verbalt angrep eller handling som tar sikte på å skade eller skremme en person.
- Vold er enhver handling som har til hensikt å føre til fysisk eller psykisk skade på en person.

«Til hensikt» er i denne definisjonen brukt for å skille handlingen fra rene uhell som også kan føre til skader

Latent vold

... å vente på neste voldsutøvelse og stadig forholde seg til om dette kan skje.

Latent vold finnes i alle relasjoner der ulike former for vold allerede har funnet sted.

Læringsmål:

Dere kjenner arbeidsmiljøregelverket for forebygging av vold og trusler

Dere vet hvordan dere skal kartlegge, risikovurdere og sette inn tiltak for å forebygge vold og trusler

Dere vet hvor dere kan få støtte og hjelp i forebyggingsarbeidet

Vold og trusler i skolen

Gå til kurset

Et kurs om forebygging av vold og trusler i skolen.

+

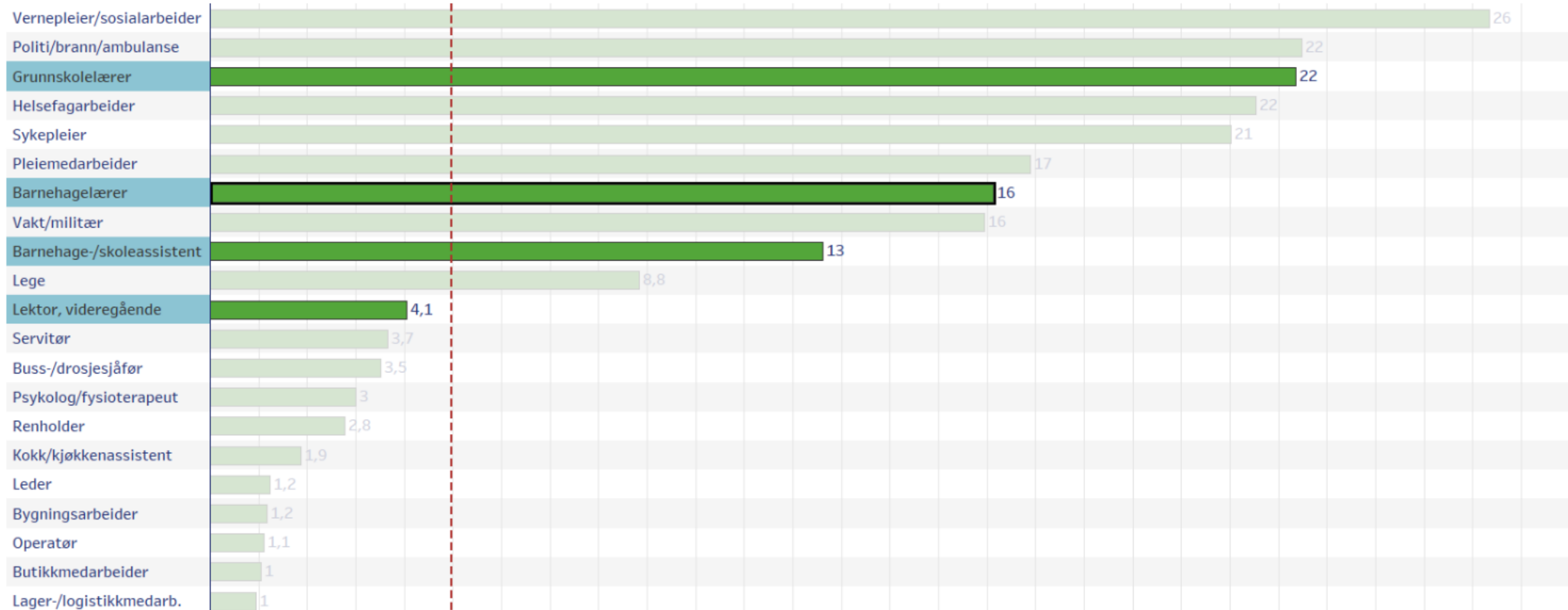
Veilednings-
seminar

5% er utsatt for vold

Det tilsvarer om lag 130 000 personer

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de har blitt utsatt for vold på jobben i løpet av det siste året.

Yrkesgrupper

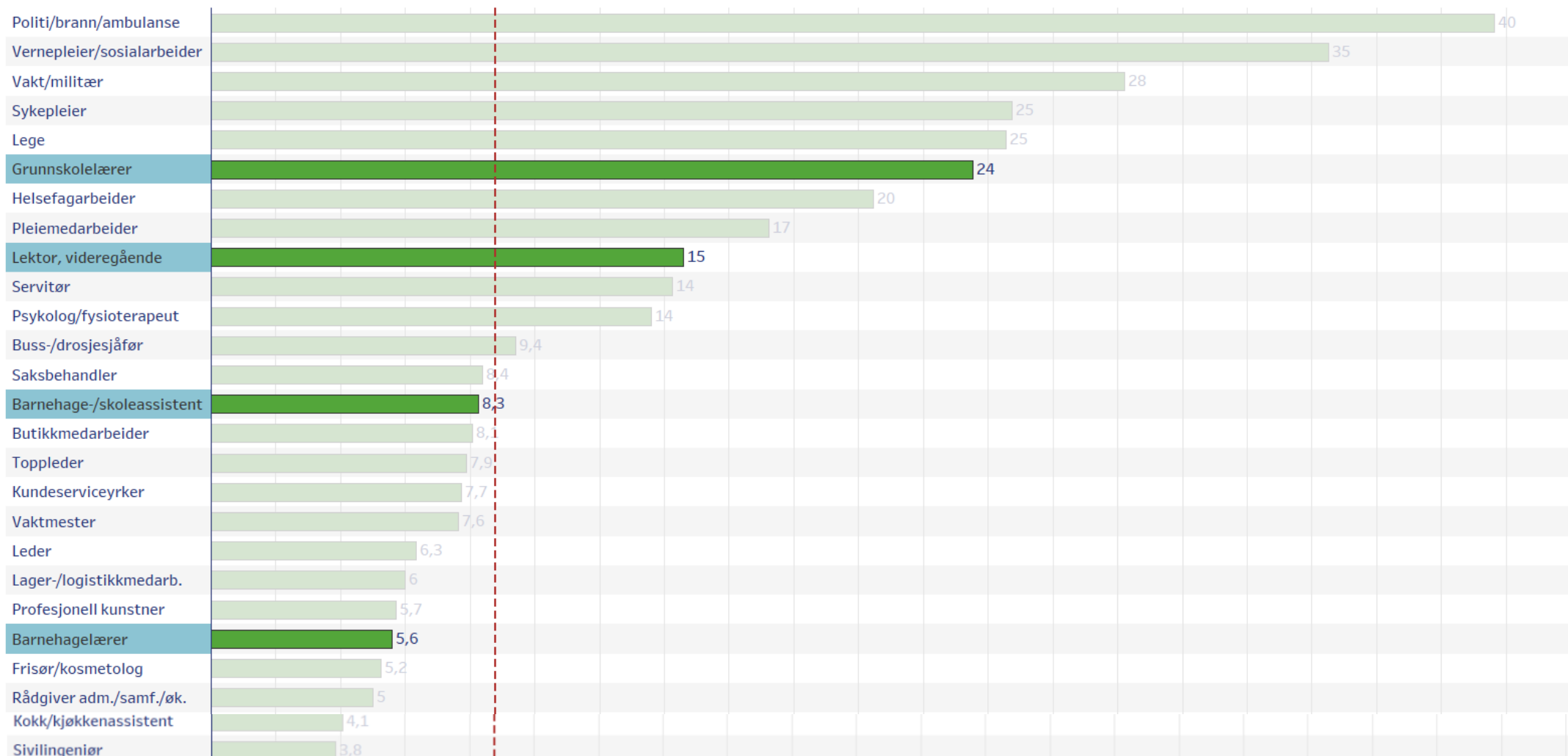

8,8% er utsatt for hets eller trusler

Det tilsvarer om lag 230 000 personer

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de har blitt utsatt for hets eller trusler på jobben i løpet av det siste året.

Yrkesgrupper

Næringsgrupper

	Antall personer skadet
Helse-/sosialtjenester	25572
Bygge-/anleggsvirksomhet	13626
Varehandel/reparasjon av motorvogner	8224
Transport/lagring	7534
Undervisning	7817
Industri	6825
Overnatting/servering	5222
Offentlig administrasjon/forsvar/trygd	4204
Private tjenester ellers	3409
Jord-/skogbruk/fiske	3169
Forretningsmessig tjenesteyting	2359
Utvinning av råolje/naturgass	1315
Faglig/vitenskapelig/teknisk tjenesteyting	1908
Kraft-/vannforsyning	914

Næringsgrupper	2007	2013	2020	
	Risiko (%)	Risiko (%)	Risiko (%)	N
Jord-/skogbruk/fiske	6,9	6,8	6,1	3169
Bygge-/anleggsvirksomhet	6,4	4,6	6,0	13626
Overnatting/servering	4,6	6,4	5,8	5222
Transport/lagring	3,2	2,4	5,6	7534
Helse-/sosialtjenester	3,3	3,5	4,5	25572
Undervisning	2,4	2,4	3,4	7817
Industri	4,3	4,2	3,3	6825
Kraft-/vannforsyning	*	5,9	2,7	914
Private tjenester ellers	1,9	2,6	2,7	3409
Offentlig administrasjon/forsvar/trygd	1,9	2,9	2,5	4204
Varehandel/reparasjon av motorvogner	2,3	2,2	2,4	8224
Ukjent eller ikke oppgitt	2,1	2,6	2,3	8696
Utvinning av råolje/naturgass	2,7	2,4	2,1	1315
Forretningsmessig tjenesteyting	1,4	4,0	1,9	2359
Faglig/vitenskapelig/teknisk tjenesteyting	*	1,6	1,1	1908
Totalt	3,0	3,1	3,3	101739

– Jeg synes ikke at lærerne eller vi b akseptere at noen sier eller gjør styg

Før dette intervjuet var det flere elever som ba elevrådet for de ikke alltid føler seg trygge på skolen.

Publisert: 3. april

Mange lærere blir utsatt for vold – Henriette ble angrepet med hammer

De blir slått, sparket, lugget og spyttet på. Lærere i grunnskolen har over fire ganger så høy risiko for å bli utsatt for vold sammenlignet med andre yrkesgrupper.

Elina Rydland Ørnhaug
Journalist

Mathias Nylenna
Journalist

Publisert 16. mars kl. 10:02
Oppdatert 17. mars kl. 19:36

Fortvilt lærer: – Mange går på jobb med då samvittighet

Flere skoler bryter loven fordi de ikke følger opp sine ansatte etter voldshendelser, viser rapporter fra Arbeidstilsynet.

Lærer Christine Koth Eliid er bekymret for utviklingen i skolen.
FOTO: JOHN-ANDRE SAMUELSEN

Eline Johnsen Helledal
Journalist

John-Andre Samuelson
Journalist

Håkon Benjaminsen
Fotograf

Publisert 8. apr. kl. 21:08
Oppdatert 9. apr. kl. 09:41

– Hadde man satt opp et kamera i ethvert klasserom, tror jeg ganske mange hadde blitt sjokkert. De forstår ikke helt hvor breiende det er på lærer Christine Koth Eliid

MMMENTAR

Jon
Jacobsen

Innholdsredaktør

«Det står en fyr ute i skolegården med en pistol»

«Dere skal dø»

«Elev tok plutselig kvelertak på meg og klorte hals»

«Jeg skal finne en øks, så kommer jeg og dreper dere mens dere sover»

«Elev sa at han skulle kaste kniv på ansatt»

TRUSLER: Hvor godt du kjenner til den hverdagen som utspiller seg i tusenvis av undervisningsbygg hver eneste dag. Montasje: Fredrikstad Blad

Vold og trusler i skolen er langt mer omfattende enn tidligere kjent

På få år svarer dobbelt så mange lærere at de har vært utsatt for vold og trusler. Nå kaller kunnskapsministeren inn til krisemøte.

Kje
Journa

Ing
Resear

Eli
Journa

Tre
Journa

Publis

UTDANNINGSNYTT

Hovedverneombud Jenny Ramo er bekymret for arbeidsforholdene til de ansatte i skoler og barnehager i Bergen. Foto: Rune Sævig

Over 1500 voldshendelse Bergenssskolen hittil i år – vu skolestenging

– Det er kanskje på tide at vi stenger skoler der det er mye vold, sier

KLASSEKAMPEN

Skole

Ikke rustet for volden

Arbeidstilsynet avdekker at Skole-Norge svikter i forebyggingen av vold og trusler mot lærere. 76 prosent av skolene som ble kontrollert i fjor, fikk refs.

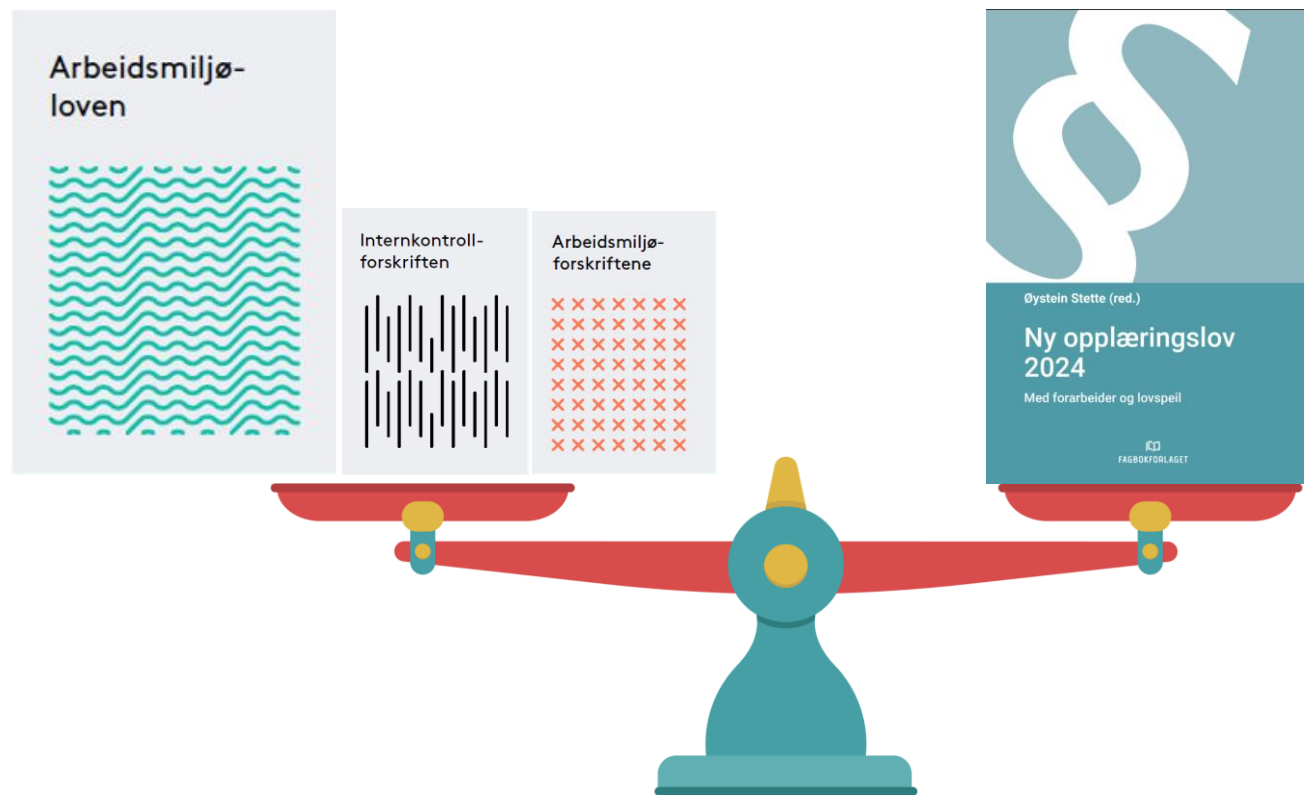
Frida Holsten Gullestad, Trondheim
19. mars 2024

Blant de 62 skolene som hadde Arbeidstilsynet på besøk i fjor, fikk hele 47 kritikk for manglende forebygging av vold og trusler.

«Dere beskriver at høsten bestod daglig av slag, spark, verbale trusler, biting og kasting av gjenstander både mot medelever og lærerne. (...). Ansatte har ikke fått opplæring og øvelse i å forebygge og håndtere vold og trusler.»

SILSAND BARNESKOLE, SENJA

Regelverket

Forholdet mellom arbeidsmiljøloven og opplæringsloven kapittel 12

- Sidestilte spesiallover – kryssende lovverk
- Ikke motstridende
- Verner ulike interesser, utfyller hverandre

Skoleansatte som har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø er bedre rustet til å oppfylle opplæringslovens krav

OG ... et læringsmiljø som oppfyller opplæringslovens krav vil legge bedre til rette for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø for skoleansatte

Hva ser vi etter?

Kartlegging og
risikovurdering

Opplæring og
øvelse

Informasjon,
avvik og avviks-
håndtering

Hva ser vi etter?

Kartlegging og
risikovurdering

Opplæring og
øvelse

Informasjon,
avvik og
avviks-
håndtering

§ 4-3. *Krav til det psykososiale arbeidsmiljøet*

- (1) Arbeidet skal legges til rette slik at arbeidstakers integritet og verdighet ivaretas.
- (2) Arbeidet skal søkes utformet slik at det gir mulighet for kontakt og kommunikasjon med andre arbeidstakere i virksomheten.
- (3) Arbeidstaker skal ikke utsettes for trakassering, herunder seksuell trakassering, eller annen utilbørlig opptreden. Med trakassering menes handlinger, unnlatelser eller ytringer som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende. Med seksuell trakassering menes enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom.
- (4) Arbeidstaker skal, så langt det er mulig, beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre.
- (5) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av kravene i denne paragraf.

0 Endret ved lov [16 juni 2023 nr. 37](#) (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 16 juni 2023 nr. 943](#)).

Hva ser vi etter?

Kartlegging og
risikovurdering

Opplæring og
øvelse

Informasjon,
avvik og
avviks-
håndtering

Kapittel 23A Arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

Kapitlet tilføyd ved forskrift 17 nov 2016 nr. 1339 (i kraft 1 jan 2017).

- § 23A-1. Risikovurdering av fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold
- § 23A-2. Opplæring ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold
- § 23A-3. Informasjon ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold
- § 23A-4. Tiltak mot volds- eller trusselsituasjoner
- § 23A-5. Arbeidsgivers oppfølging av arbeidstaker utsatt for vold og trussel om vold

Hva gjør virksomhetene som lykkes?

Skafter seg kunnskap

- om regelverket
- om viktige arbeidsmiljøfaktorer i egen bransje

Sørger for medvirkning

- bygger bro
- etablerer møteplasser

Er godt ledet og organisert

- systematisk tilnærming over tid

Oppgave 1:

Hvordan jobber vi forebyggende med vold og trusler på vår skole i dag?

- Hvor henter vi informasjon til forebyggingsarbeidet?
(avvik, samtaler, medarbeiderundersøkelser)
- Har vi satt av tilstrekkelig tid til samarbeid om kartlegging, risikovurdering, tiltak og plan?
- Hvordan kan vi forbedre arbeidet? Utfordringer/spørsmål?

Dele i plenum

- Hvor henter dere informasjon?
- Hvor har dere rom for forbedring?

Kapittel 23A Arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

Kapitlet tilføyd ved [forskrift 17 nov 2016 nr. 1339](#) (i kraft 1 jan 2017).

- § 23A-1. Risikovurdering av fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold
- § 23A-2. Opplæring ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold
- § 23A-3. Informasjon ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold
- § 23A-4. Tiltak mot volds- eller trusselsituasjoner
- § 23A-5. Arbeidsgivers oppfølging av arbeidstaker utsatt for vold og trussel om vold

§ 23A-1. Risikovurdering av fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold

Arbeidsgiver skal kartlegge forhold ved arbeidssituasjonen som kan medføre at arbeidstaker blir utsatt for vold og trussel om vold. Ved planlegging, utforming og utførelse av arbeidet skal arbeidsgiver sørge for en enkeltvis og samlet vurdering av forhold som kan innebære fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

Risikovurderingen skal særlig ta hensyn til:

- arbeidets organisering og tilrettelegging,
- hvor, når og i hvilke situasjoner arbeidstaker kan bli utsatt for vold og trussel om vold,
- alenearbeid,
- arbeidstidens plassering og organisering,
- bemanning,
- kompetanse,
- utforming av arbeidslokalene og tekniske løsninger,
- effekten av iverksatte og planlagte forebyggende tiltak.

Alvorlighetsgrad

Mindre alvorlige hendelser

Svært alvorlige hendelser

Daglig

Ofte, ukentlig

Månedlig, årlig

Sjelden, aldri

Spytting, skjellsord, blikking, banning, motstridende krav

Slag, spark, lugging, trusler

Skoleskyting, angrep med kniv

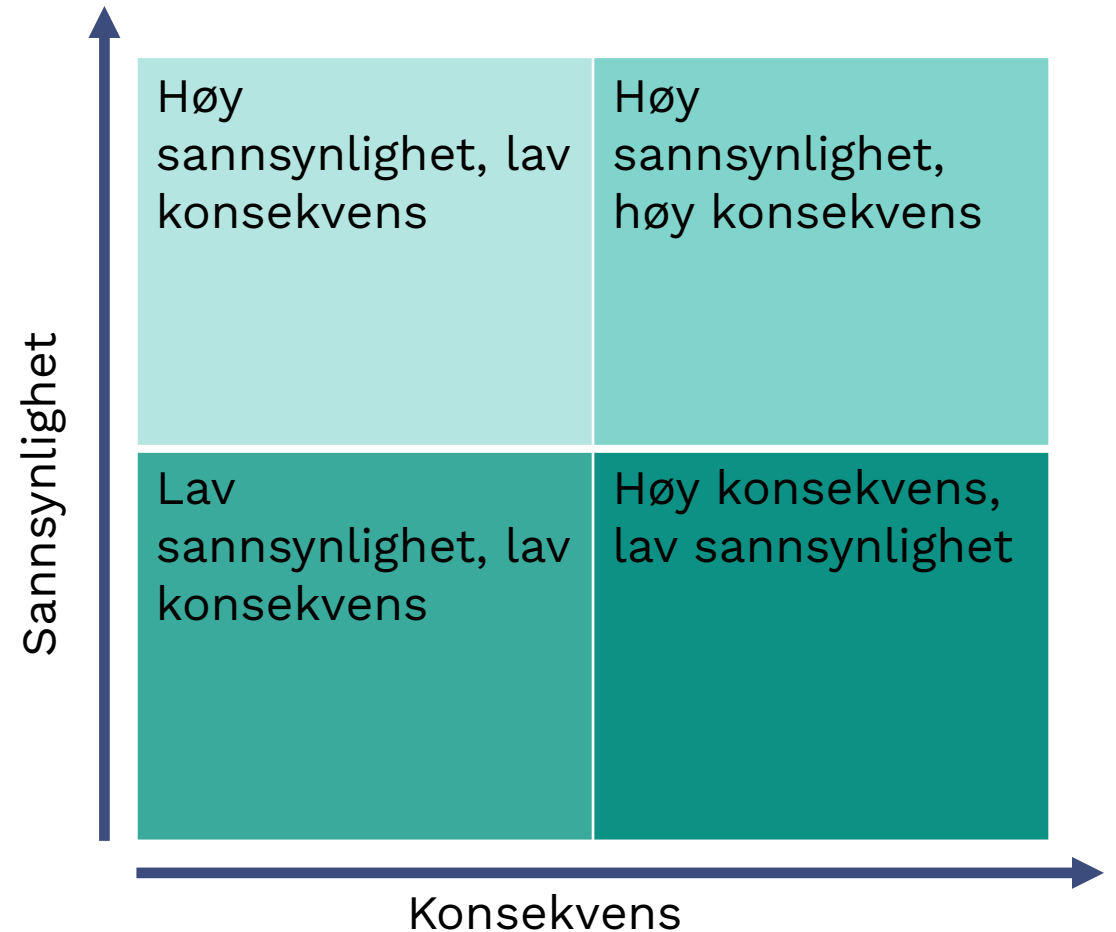
Muskel- og skjelettplager og psykiske plager

Skader, sykdommer

Død

Sannsynlighet og konsekvens

- Hvor, når og i hvilke situasjoner kan de ansatte utsettes for vold og trusler?
- Vurder sannsynlighet og konsekvens
- Hvilke tiltak kan dere sette inn som reduserer risikoen?

§ 23A-2 Opplæring og øvelse

Kapittel 23A Arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

Kapitlet tilføyd ved [forskrift 17 nov 2016 nr. 1339](#) (i kraft 1 jan 2017).

- [§ 23A-1. Risikovurdering av fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold](#)
- [§ 23A-2. Opplæring ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold](#)
- [§ 23A-3. Informasjon ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold](#)
- [§ 23A-4. Tiltak mot volds- eller trusselsituasjoner](#)
- [§ 23A-5. Arbeidsgivers oppfølging av arbeidstaker utsatt for vold og trussel om vold](#)

§ 23A-2 Opplæring og øvelse

Ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold skal det gis **nødvendig opplæring og øvelse** i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner, samt i bruk av eventuelt sikkerhetsutstyr.

Arbeidsgiver skal sørge for at opplæring og øvelse gjentas og tilpasses vesentlige endringer i risikovurderingen og ellers når det er nødvendig.

Tilføyd ved [forskrift 17 nov 2016 nr. 1339](#) (i kraft 1 jan 2017).

Arbeidstilsynets kommentar

Se kommentarer til forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 8-1 «Gjennomgående krav til opplæring».

Hva som anses som «nødvendig» opplæring må være i tråd med hva som anses tilstrekkelig for å ivareta arbeidstakervern og et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i den enkelte virksomhet. Det er arbeidstaker som kan bli utsatt for vold og trussel om vold i arbeidet som omfattes av kravet til opplæring og øvelse. Hvilke arbeidstakere dette gjelder må være basert på den foretatte kartleggingen og risikovurderingen etter § 23A-1.

Opplæringen skal sikre at arbeidstaker i utsatte stillinger får kjennskap til risikoen for vold og trussel om vold, hvordan risikoen forebygges, og slik at arbeidstaker settes i stand til å forstå hvordan vedkommende skal håndtere vold og trussel om vold når det faktisk skjer.

Opplæringen må omfatte øvelser for å kunne håndtere volds- og trusselsituasjoner, må tilpasses den enkelte virksomhet og den aktivitet som utføres, inkludert endringer i arbeidet, og **må gjentas regelmessig.**

Noen ord om opplæring og øvelse

(Forskrift om utførelse av arbeid § 23A-2)

Arbeidsgiver må forsikre seg om at ansatt har forstått.

Øvelse skal tilpasses risikoens art. For eksempel: Dreier det seg om u/oversiktlige hendelser? Er opplæring og øvelse tilpasset den enkelte ansattes utdanning, yrkeserfaring, alder og innsikt?

God rutine og adferd
gjennom øvelse =
verneutstyr 😊

Øvelse og opplæring skal gjentas, særlig i arbeid med høy risiko.

Opplæring må relateres til virkelige situasjoner. For eksempel være basert på tidligere hendelser, hvordan unngå kjente scenarioer, nødsituasjoner og farer i miljøet.

23A-3 Informasjon

- Krav om at ansatte skal få og dele informasjon om risiko og om hvilke tiltak som er satt inn
- Hvordan finne arenaer for å dele informasjon på en måte som ivaretar begge krav?

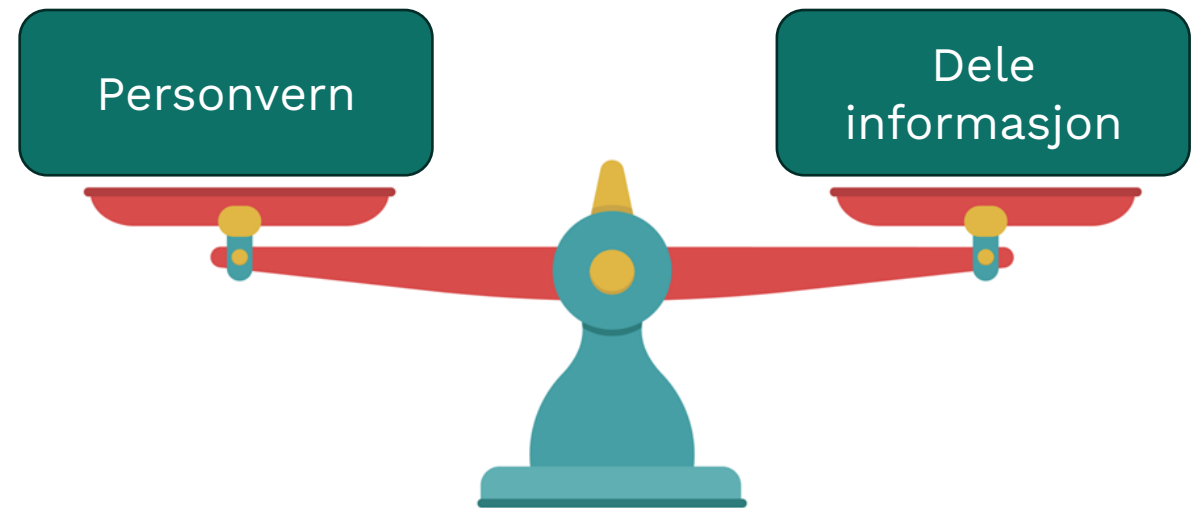

Foto: Jørgen Jelstad

[Vis mer](#)

Clemens Saers får erstatning fra Oslo kommune

Dersom Saers hadde fått kjennskap til dette på forhånd, ville han sannsynligvis møtt og behandlet denne forstyrrelsen i eget klasserom på en annen og mer hensiktsmessig måte. Blant annet ville han neppe prøvd å skyve fysisk på gjerningsmannen, og kanskje derved ha unngått kvelertaket. Selv om Saers hadde vært lærer i mange år og derfor hadde lang erfaring i å håndtere alle typer elever, finner lagmannsretten det klart at risikoen for at han selv eller hans elever kunne bli skadet av gjerningsmannen, ville vært redusert dersom Saers hadde vært kjent med hans aggresjonsproblemer.

Lagmannsretten mener, som tingretten, at lovpålagt taushetsplikt ikke var til hinder for at informasjon kunne gis til alle skolens lærere i dette tilfellet.

Lagmannsretten mener at terskelen for å informere skolens lærere ikke kan være like høy som terskelen for å informere skolens elever/foresatte om en elevs atferdsproblemer. Skolen har ansvar for å ivareta både læreres og elevers sikkerhet, men har i tillegg som arbeidsgivere et særskilt ansvar for lærernes helse, miljø og sikkerhet etter arbeidsmiljølovgivningen. Dessuten vil informasjon til lærerne om elever som utgjør en sikkerhetsrisiko kunne bidra til en mer effektiv beskyttelse av de andre elevene mot den risikoen vedkommende representerer. I tillegg kommer at lærerne utgjør en mer begrenset krets selv om man informerer utover den kretsen som har direkte befatning med risikoeleven, og ikke minst at lærerne selv – i motsetning til elever og foreldre – har lovbestemt taushetsplikt om det de får vite. I denne saken var gjerningsmannens aggresjonsproblemer og hans eksplosive temperament allerede kjent for flere av OHGs ca. 100 lærere. Ledelsen visste også at det dreide seg om en person som [REDACTED] [REDACTED] og at han i tillegg [REDACTED] [REDACTED] og var stor og kraftig. Det ville vært tilstrekkelig for å oppnå beskyttelsesformålet at alle lærerne ved skolen ble informert om hvem han var og at han representerte et farepotensial på grunn av sitt temperament og sin fysikk og derfor måtte håndteres med varsomhet. Det ville ikke vært nødvendig for formålet å gi noen nærmere informasjon verken om hans bakgrunn, årsakene til problemene hans eller mer konkret hvilke utslag de allerede hadde fått på skolen.

§23A-4 Tiltak

- Må henge sammen med risikovurderingen

Særlig ta hensyn til:

- muligheter for tilkalling av hjelp
- bemanning og alenearbeid

DN
Dagens
Næringsliv

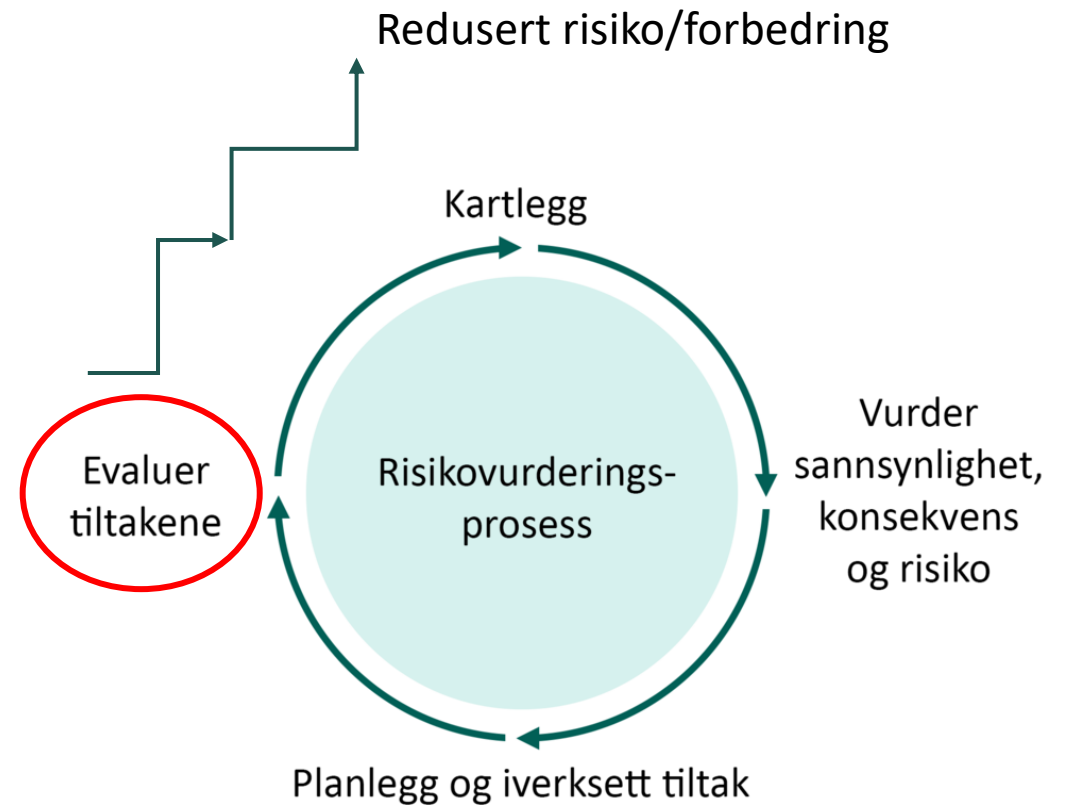

Ekspertene vurderer på nytt risikoen ved et møte med Trump → I tillegg er det viktig å se på de økonomiske konsekvensene

Tips om tiltak

- Tiltak realiseres oftere når de er så konkrete som mulige
- Still spørsmålet; hvordan ser vi at dette tiltaket reduserer risikoen som det er rettet mot?
- «70% regelen» 😊
- EVALUER og VURDER EFFEKT – hva forteller dere at tiltaket virker? –OG VIRKER DET IKKE, JUSTER TILTAK!

§23A-5 Følge opp arbeidstaker

..med tanke på fysisk og psykisk belastning

Rutine – slik at oppfølgingen ikke blir personavhengig

Kan følges opp av bedriftshelsetjenesten – men oppfølging fra nærmeste leder er særlig betydningsfull

Kapittel 23A Arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

Kapitlet tilføyd ved [forskrift 17 nov 2016 nr. 1339](#) (i kraft 1 jan 2017).

- [§ 23A-1. Risikovurdering av fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold](#)
- [§ 23A-2. Opplæring ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold](#)
- [§ 23A-3. Informasjon ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold](#)
- [§ 23A-4. Tiltak mot volds- eller trusselsituasjoner](#)
- [§ 23A-5. Arbeidsgivers oppfølging av arbeidstaker utsatt for vold og trussel om vold](#)

Risikovurdering – en øvelse

Hvor, når og i hvilke situasjoner kan det oppstå vold og trusler?

Hva kan gå galt?	Hva er sannsynligheten for at dette går galt hos oss?	Hva kan konsekvensene bli for de ansattes helse dersom det skjer?	Virksomhetens risikovurdering av punktet	Hvordan reduseres risikoen?	Restrisiko etter allerede igangsatte tiltak	Plan med frist for gjennomføring av tiltak
Kartleggingen og risikovurderingen skal særlig ta hensyn til følgende:	Hvor ofte kan det skje?		<div>Høy</div> <div>Middels</div> <div>Lav</div>	<ul style="list-style-type: none">Hva gjør vi for å forhindre dette?Hva gjør vi for å redusere konsekvensene dersom det skjer?	<div>Høy</div> <div>Middels</div> <div>Lav</div>	

[risikovurderingsverktøy-vold-trusler.pdf](#)

§ 23A-1. Risikovurdering av fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold

Arbeidsgiver skal kartlegge forhold ved arbeidssituasjonen som kan medføre at arbeidstaker blir utsatt for vold og trussel om vold. Ved planlegging, utforming og utførelse av arbeidet skal arbeidsgiver sørge for en enkeltvis og samlet vurdering av forhold som kan innebære fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

Risikovurderingen skal særlig ta hensyn til:

- arbeidets organisering og tilrettelegging,
- hvor, når og i hvilke situasjoner arbeidstaker kan bli utsatt for vold og trussel om vold,
- alenearbeid,
- arbeidstidens plassering og organisering,
- bemanning,
- kompetanse,
- utforming av arbeidslokalene og tekniske løsninger,
- effekten av iverksatte og planlagte forebyggende tiltak.

Arbeidstilsynet

For et godt arbeidsliv!

Nyttige linker:

- [Arbeidstilsynet.no](https://arbeidstilsynet.no)
- [HMS \(arbeidstilsynet.no\)](https://hms.arbeidstilsynet.no)
- [Arbeidsmiljøportalen](https://arbeidsmiljopoportalen.no)
- [Arbeidsmiljøhjelpen](https://arbeidsmiljohjelpen.no)
- [Rapporter fra Arbeidstilsynet](https://rapporter.arbeidstilsynet.no)
- [Oppdatert nettside om risikovurdering](https://oppdatert.nettside.om.risikovurdering.no)
- [Kontakt oss/svartjenesten](https://kontakt.oss.svartjenesten.no)

Takk for oppmerksomheten!

Oppgave 3:

a. Hvordan kan dere sørge for at de ansatte får nødvendig informasjon for å forebygge vold og trusler?

b. Hvordan kan dere sørge for nødvendig opplæring og øvelse?

Hva er relevant og tilstrekkelig øvelse?

Hvordan inkludere nyansatte og vikarer?

Hvordan er opplæringen som ble gitt av BHT fulgt opp?

c. Hvordan sørger dere for at ansatte som utsettes for vold og trusler følges opp på en god måte både fysisk og psykisk?

- Rutiner og prosedyrer
- Skam og opplevelse av utilstrekkelighet
- Avvik og avvikssystem

Oppgave skoleleder + HTV + HVO

- Jobb videre med planen dere har for hvordan dere skal jobbe med forebygging av vold og trusler i skolesektoren
- Hvordan skal dere skape en kultur som bidrar til å redusere belastningen for skoleansatte?
 - Etablere/utvikle et systematisk forebyggende arbeid
 - Melde tilbake til skolene om meldinger/tiltak
 - Etterspørre hvordan forebyggingsarbeidet på skolen går
 - Tilby/koordinere opplæring og øvelse

Opplegg å ta med tilbake til skolen.

Forslag 1: Om å melde fra

Steg 1: Se film (Morten). Kjenner vi oss igjen?
Hvilke eksempler har vi hos oss?

Steg 2: Gruppeoppgave. Når melder vi fra om utfordrende situasjoner? Hvordan?

Steg 3: Informasjon fra leder, verneombud, tillitsvalgte. Viktigheten av å melde fra. Avvik og avvikssystem. Viktigheten av å følge opp. Rutine

Steg 4: Viktige buffere: Sosial støtte, opplæring, medvirkning. Hvordan rigger vi oss?

Hovedbudskap:
Skoleansatte skal ikke
stå alene med
belastningene. Vold,
trusler og emosjonelle
krav er arbeidsmiljø-
utfordringer som vi
jobber forebyggende
med i fellesskap

Opplegg å ta med tilbake til skolen

Forslag 2: Arbeidsmiljøet vårt

- Steg 1: Se film (Karoline eller Morten)
- Steg 2: Informasjon fra leder, tillitsvalgte og verneombud: Faktorer som påvirker arbeidsmiljøet på skolen (forskning). Hvilke faktorer har størst betydning hos oss? Hva er det vi vil prioritere, og hvordan jobber vi forebyggende med det? (Arbeidsmiljøportalen)
- Steg 3: Arbeidsmiljøhjelpen tema: Jobbe med mennesker
 - Diskuter påstandene: kjenner vi oss igjen?
 - Hva er det med vårt arbeidsmiljø vi er fornøyd med og vil bevare?
 - Hvilke tiltak kan redusere belastningen?
- Steg 4: Diskusjon i plenum: Hvilke risikoforhold kan vi ikke fjerne helt? Hvordan kan vi likevel redusere belastningen ved utfordringer vi opplever i arbeidet?

Hovedbudskap:
Elevene skal ha et trygt
og godt læringsmiljø
Ansatte har krav på et
trygt og godt
arbeidsmiljø

Hva meldes hvor?

Melde ulykke til Arbeidstilsynet og politiet

Alvorlig skade meldes straks til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet

Arbeidsrelatert skade

Lege registrerer skade - går videre til Arbeidstilsynet

Avviksmeldinger

Brukes i det interne forbedringsarbeidet – krav i Internkontrollforskriften